

4711

НОВЕ
МІЩЕ

№ 7

1925

1925

ЦЕНТРАЛЬНА
НАУКОВО-УЧБОВА
БІБЛІОТЕКА.

ГРУДЕНЬ

Артист Держдрами ім. Франка
ІВАН ОЛЕКСАНДРОВИЧ МАР'ЯНЕНКО

ДЕРЖАВНИЙ ОПЕРНИЙ ТЕАТР

Репертуар з 15 до 20 грудня

Вівторок	15 грудня	„Намисто Мадони“
Середа	16	„Аїда“
Четвер	17	„Лебедине озеро“
П'ятниця	18	„Намисто Мадони“
Субота	19	„Фауст“
Неділя	20	„Намисто Мадони“

ДЕРЖАВНИЙ ДРАМТЕАТР

Ім.
Ів. Франка

Вівторок 15 грудня

„КАМІННИЙ ГОСПОДАР“

Середа 16 грудня

„КАМІННИЙ ГОСПОДАР“

Четвер 17 грудня

„КАМІННИЙ ГОСПОДАР“

АНОНС:

Готуються до постановки

„ЛІСОВА ПІСНЯ“

„ФАТА МОРГАНА“

Директор І. Горів.

Гол. Адм. О. Боярський.

РУССКАЯ

Музыкальная Комедия

(театр б. Муссури) телеф. 18-08

С УЧАСТ. СВЕТЛАНОВОЙ,

Болдыревой, Карениной, Любовой, Наровской, Старостиной, Черновской, Бенского, Брянского, Джусто, Вадима Орлова, Райского, Робертова, Ровного, Ушакова, Шадрина

Вторник 15-го декабря

Маскоточка

Среда 16-го декабря

Голландочка (для проф-союзов)

Четверг 17-го декабря

Мадам Помпадур

Пятница 18-го декабря

Коломбина

Суббота 19-го декабря

Баядерка

Воскресенье 20-го декабря

Мадам Помпадур

Начало в 8 ч. веч.

К концу спектакля
подаются автобусы

НОВЕ Мистецтво

Адреса редакції:
Харків, вул. Карла
Лібкнехта № 9.

ТЕАТРАЛЬНИЙ ТИЖНЕВИК.

ОРГАН ВІДДІЛУ МИСТЕЦТВ УПРАВЛІННЯ ПОЛІТОСВІТИ УСРР.

№ 7

15 — 22 ГРУДНЯ

1925 р.

К Р И Т И К А

Яку величезну роль відіграє критика в нашому художньому житті і як мало уваги уділяємо ми їй!

Справа ж ця досить загострилась оскільки на підвалинах зросту революційного господарства й суспільності загострилась і увага класа-переможця до питань мистецтва, особливо-ж театру, який, як суспільно-культурне явище, єсть один з наймогутніших знарядь соціальної перебудови.

Пам'ятаючи, що критика взагалі, а художня зокрема, будучи фактором виховання суспільності, повинна бути надто зрозумілою для мас, що послуговуються нею, свідомо не зупиняючись на питаннях про кваліфікованого критика й об'єктивний критичний думці, — необхідно поставити й відповідним чином розв'язати питання головного завдання нашої критики, особливо тепер, коли взагалі в мистецтві і в мистецтві театру більш всього соціальні елементи починають переважати над елементами формальної й ангірадянської творчості, коли ми приступаємо до організації художнього життя по новому, необхідному для нас планові.

Завдання нашої критики повинні розглядатись і ставитись у загальному розрізі завдань, що стоять перед державою в царині художньої політики, яка в 1925 році значно відрізняється від художньої політики 1919—20 року, а ця остання не подібна до художньої політики 17 й 18 років.

Жовтневі дні, а за ними період завзятої боротьби за скупчення державної влади в руках пролетаріату, не давали можливості серйозно зупинитись на питаннях мистецтва і приступити до його перебудови. Головним завданням того періоду була необхідність тільки слідкувати за тим, щоб мистецтво в суспільному виявленні не стало фактором контр-революційного ладу—це з одного боку, з другого—необхідність вибору найбільш відповідного до революції змісту мистецьких коштовностей, що лишила в спадщину буржуазія.

Цьому періоду відповідала сувора лаконічна критика, критика революційної необхідності. Вона, виконуючи загально-класову справу, зміцнювала тил революції.

Другий період, затяжної жорстокої горожанської війни, в який все підлягає виконанню одного

завдання—побороти озброєного ворога та утримати здобуту владу. Перед мистецтвом висувається велике завдання агітації. На слабих нерозвинених ногах самодіяльної творчості мас, разом з мізерними рештками щиро похапливого професіоналізму, мистецтво виходить на арену розпаленої класової боротьби.

Державним завданням, і завданням суспільної критики в цей період була необхідність затвердити, забезпечити розвиток, посунути до розуміння мас мистецтво агітаційного плану, часом революційно-абстрактного з перевагою ідеологічного боку над художнім значінням оскільки художніх цінностей відповідних моментів ми не мали.

Скінчилась горожанська війна, зміцніла Радянська держава, пролетаріат йде шляхом відбудови господарства. Підноситься загально-економічний добробут країни, диференціюються й поглиблюються загальні завдання, новий побут здобуває своє місце, зростають та поширюються вимоги мас.

Абстрактно-революційна агітація в мистецтві, губить свій ґрунт та поводи починає замінюватись ідеологічно-художніми вартостями.

Агітацією, яка відслужила вже свою службу, тепер нікого не візьмеш. Для нашої сьогодишньої обстановки вона є непотрібною, в заміну чого повинна прийти і йде співзвучна сучасному сьгодні творчість, що має певну художню вагу, бо тільки така творчість може задоволити вимоги мас. **Ідеологія без художнього оформлення — не мистецтво.**

Ухил від голої, чисто антихудожньої агітаційності, стремління до художньо-цінного по змісту й формі твору характеризує сьгоднішній період.

Коли цей період, що ми зараз його переживаємо, висуває в царині організації художнього життя—головним завданням—глибоку художню пропаганду, то він же це-б-то цей період, ставить нашу загальну думку, нашу критику перед необхідністю більш глибокого, продуманого підходу до мистецького життя, під знаком збільшених художніх вимог.

К. Рафальський.

87749

59

Не піддаватись міщанству

Що театрові, який має касу, приходится від неї у великій мірі залежати—факт досить всіма засвоєний. Але ми, на жаль, підходимо до грані, коли каса починає переважати усе інше і перед нашими здобутками ідеологічного порядку встає загроза.

Неп напирасе все сильніш та сильніш, і театральні підприємства все більше починають піддаватись його напорів. В умовах української художньої обстановки ця небезпека повинна особливо лякати, тому, що вона означає обов'язковий ухил в той бік, від якого новий пореволюційний театр уперто намагався відійти.

Скажемо просто: останній час починає піднімати голову художнє міщанство. Вимоги художнього реалізму, що висувались з усіх боків, де-хто розуміє, як заклик до повороту минулого, — побутовщини старого «малоросійського» типу. З таким розумінням річей треба рішуче боротись. Вся театральна політика на Україні будується зараз так, щоб як найдалі відійти від цього. Експериментальним театрам дається сильна допомога і коли піддержується ідея художнього реалізму, то зовсім не в площі повороту до дореволюційної малоросійщини.

Ні в кого з серйозних діячів театру не має найменшого бажання потурати міщанському смакові. Ми можемо робити вимушені, чи не вимушені уступки по лінії ідеологічної витриманості репертуару; але уступити в площі догоджування міщанству значить цілковито капітулювати, здавати здобуті за революцію позиції.

В цьому відношенні—ні одного кроку назад!

Лозунг сьогодняшнього дня: поліпшувати художню продукцію. А височінь художньої творчості не може бути спільною з вимогами міщанства.

Міщанство — ворог всякого поступу, особливо художнього. Воно завжди реакційне, тупе, обмежене, пошле і нам з ним не подорозі.

Хто хоче майбутнього, хто хоче визнання своєї праці й справжнього художнього успіху, той повинен пам'ятати, що дорога до цього лежить тільки через нове, справді відсвіжене Револуцією, театральне мистецтво.

І. Туркельтауб.

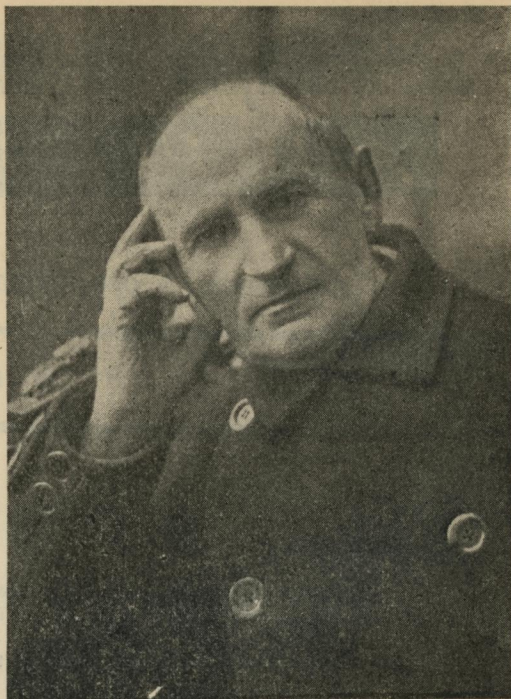
Українська оркестрова музика

З нагоди концертів української симфонічної музики, що недавно відбулися у Харкові, — маємо подати короткі відомості про розвиток оркестрової справи на Україні.

Оркестрова музика мала широке розповсюдження на Україні здавна. В XVII—XVIII віках ми зустрічаємо оркестри по школах, магістратах і по панських маєтках. Так при Київській Могиланській колегії (заснов. 1615 р., — по типу вищих західних шкіл) довгий час існував студенський оркестр, що брав жваву участь під час диспутів, рекреацій (весняні розваги), урочистих шкільних свят то що. З 1627 р. заклався при Київському магістратові духовий оркестр, що обслуговував громадські свята, а також і... весілля київських громадян. Він існував дуже довгий час, мав великий репертуар (танки, марші, уривки тогочасних опер то що). При ньому існувала школа підготовчача.

Поруч з цими оркестрами—існували приватні—по панських маєтках. Таких оркестрів в XVII—XVIII було дуже багато. В багатьох з них брали участь закордонні диригенти.

Великі концерти відбувалися в той час під час контрактного ярмарку в Києві, куди з'їжджалося

Артист Полт. театру ім. Шевченка
Мілорадович.

панство зі всієї України, Польщі й Закардону. Тут концертували видатні європейські артисти (напр. Ліст).

Але з часом музичне життя починає замірати, все більш концентрується по столицях Росії.

Ці оркестри, що склалися переважно з кріпаків, обслуговували панство, і майже нічого спільного з народною музикою (по репертуару) не мали, — правда де-які з них грали розкладки пісень. Маєткове панство розкладалось — гинули й оркестри.

XIX вік справі української музики майже нічого не дав. Українська музика була під підозрінням у влади. Музичні осередки (музшколи) укр. музикою майже не цікавилися. **Не було слюживача** на укр. музику. Власне споживач був (селянство), але політичні і економічні умови остільки знесиливали його, що мріяти про обслуговування себе оркестровою музикою — він звичайно не міг.

Відсутність оркестрів, попиту на укр. музику — кинуло українських композиторів в бік хорової музики. Цим то й пояснюється, чому так мало укр. симфонічних творів.

Оминаючи симфонічні уривки з опер Лисенка, «Атракти» до постановок «малоросійських труп» (всякі попури з укр. пісень), окремі твори капелмейстрів—треба визнати, що дійсної симфонічної музики—не існувало аж до жовтневої революції.

Робітництво й селянство **тепер** виступило, як міцна й непереможна політична сила. Це одразу стало стимулом до набування все нових і нових культурних національних цінностей, а значить до створення нової української симфонічної музики. Попит цей викликав кілька цінних симфонічних творів.

В дальнішому цьому розвитку (а цей розвиток неминучий) укр. симфонічна музика довгий час мусить спиратися на народну пісню, використовуючи її, як певний тематичний матеріал. Цей процес виховає слухача, збільшить попит на симфонічну музику, і неминуче викличе могутній самобутній розквіт укр. симфонічної музики. **К—й.**

П. К. Луценко

(До 25-ої річниці художньо - педагогічної діяльності).

П. К. Луценко родивсь на Харківщині.

Скінчив він другу Харківську гімназію та Харківський університет (юридичний факультет). Тут же в 1896 році скінчив музичну школу по класу А. В. Шульц-Евлера. Продовжував музичну освіту в Берліні під керівництвом професорів: Судорера, Едлічка, Буслера, Періцнера, Годовського.

В 1960 році одержав назву «свободного художника» при Ленінградській консерваторії Того ж року почав педагогічну діяльність у Берлінській консерваторії, де й перебував до вересня 1914 року. А далі його праця проходить в Росії: Москва, Ленінград, Тифліс і з вересня 1916 року в Харкові.

П. К. Луценко є не тільки видатним педагогом і методологом, всією душею відданий праці, але й цінним науковим та громадським робітником.

Серед учнів професора Луценка як в Росії так і закордоном є визначні піаністи й педагоги.

И. К. Луценко.

Іван Олександрович Мар'яненко

Біографічний нарис.

Іван Олександрович Мар'яненко (справжнє прізвище Петлішенко) народився у 1878 р. на Херсонщині, в селі Мар'янівці, Євсаветградського повіту, в родині коваля. Йому померла раніше матір і тому до 14 років довелося її замінювати, господарюючи, навіть, коло печі, а у вільні години бити молотом по залізу разом з батьком. Засобів до життя вистачало не завжди і тому Петлішенкам частенько допомагав їх рідний дядько М. Л. Кропивницький—батько українського театру. Кінець кінцем М. Л. Кропивницький вивіз усю родину Петлішенків до себе на хутір «Затишок» Куп'янського повіту на Харківщині, а своїх небожів Івана й Марка (тепер артист Держдрами Петлішенко) віддав до Куп'янської повітової школи в науку. Брати покінчили її у 1895 р. й: «від нічого робити» поїхали до Києву, де в кол. купецькому зібранні М. Кропивницький держав трупу. Це було уже в 2-й половині діяльності Кропивницького. І от тут молодому Івану довелося взяти на себе обов'язки помішника режисера.

Через 2½ роки І. Мар'яненко зачислили в хор і на невеликі ролі.

Таким чином цілком несвідомо попавши в театр, артист починав проходити всі його шаблі.

Через 3 роки родинні обставини примусили артиста залишити трупу Кропивницького. Проте у 1898 р. артист вступає в трупу Суслова, що грала в Харкові. Це була справжня «русско-малорусская трупа». Крім звичайного репертуару, вона виставляла оперети, рос. драми і не цура-лася пічого—навіть фарсів.

Артистам тоді в трупах жилося не зовсім гаразд. Іноді трупа «горіла» і актори кидалися в рісткі і на один сезон І. О. попадає в рос. трупу. Довелося йому також грати з братами Адельгеймами та інш.

Кінець-кінцем з 1906—1914 р. артист попадає у трупу Садовського.

В його трупі І. О. вперше на укр. сцені грає Хлестакова (Ревізор), а також виконує головні

ролі в п'єсах Єврей—Чірікова, Надія—Гесперманса, Тепленьке місце—Островського, Мазепа-паяк—Словацького, Камінний господар (грав Дон-Жуана), Лесі Українки та ін., не кажучи про побутовий репертуар.

В 1914 р. через збіг різних обставин артист в середині сезону виступив з трупі Садовського, й перейшов працювати в рос. трупу. Артист склав іспит. Сезон він тут пропрацював, користуючись успіхом. Але потягло до свого і навіть блискучі перспективи, що йому обіцяли в рос. театрі, не привабили І. О. У 1915 році І. О. формує т-во укр. артистів, що в більшості складалося з молоді.

Тут довелося працювати за трьох—бути актором, режисером і адміністратором. Театр завоював публіку.

1917 р. частина його акторів разом з І. О. пере-
ході до Національного театру, а в 1918 р. Мар'я-
ненко працював в Державному театрі—як герой
—резонер.

Голодний рік примушує Мар'яненка працювати на посаді табельщика в Кишківому заводі і нарешті в 1923 році—«Березиль»—нова доба в житті актора.

Він працював з молодняком, як учень. З ролів зроблених артистом тут найцікавіші у Макбеті, Машиноборцях, Людині масі, Джімі Хігінсі, Секретарі Профспілки.

В 1925 році актора запрошують до держдрами ім. І. Франка. На жаль харківчанам не довелося бачити талановитої гри актора у повному обсягові—він лише заграв невелику роль директора в «Пухкому пірозі», але й тут показав себе актора великого значіння.

Звичайно коротка замітка не дозволяє повно охопити всю творчість актора, це зробиють історіки укр. театру, але і по ній можна бачити, що в особі І. О. Мар'яненка, ми маємо не лише артиста першорядної ваги, але й художника-громадянина.

Б. Сіманцев.

Московське театральне життя

Театральний сезон розпочавсь не зовсім вдало отже й до тепер продовжує бути сірим та мало цікавим.

Великі надії покладалися на нову постановку Камерного — „Кукероль“. Але Камерний на цей раз не виправдав надій. „Кукероль“ — більше політ-огляд, більше жива газета, ніж п'єса. Це перша спроба перенесення політ-сатири зі сцени робітничих клубів на театральну сцену.

Дія п'єси розгортається в різних місцях земної кулі й дає, таким чином, можливість зостановитись на особах та явищах до цього часу не зачеплених радянською сатирою. Але можливість ця авторами п'єси не використана: глядачеві піднесені факти сумнівної злободенності (розклад російської еміграції, „малп'ячий процес“, фальсифікація документів Комінтерну та ін.)

Камерний не взяв на увагу свого глядача (у більшості своїй високо-кваліфікованого) і підніс йому „бистроумність“ настільки стару й пригуп'єну, що заля глядачів на прем'єрі ні разу не вибухла сміхом. Бракувало в постановці й звичайної для цього театру високої майстерності. „Кукероль“ і з формального боку значно менше цікавий, ніж попередні постановки Камерного. На жаль „Кукероль“ не можна віднести в прибутковий театр, „на жаль“, тому що самий факт перенесення політ-сатири саме в Камерний — дуже показний і тому треба його вітати.

Будемо мати надію, що „Кошлата малпа“ О. Нейля прем'єра якої відбудеться цими днями, підійме театр на попередню височину.

Театр революції трохи помиливсь, зупинившись на п'єсі Шимкевича „Ужовка“. На восьмому році революції село Шимкевича залишилось таким же безпросвітним, яким воно було в добу громадянської війни. Селяне беспорядні і невідомі на стільки, що йдуть на самосуди, такий же беспорядний і міський робітник, що попав в їх оточення, і темний учитель, і зарозумілий селяк. Представити, показати сучасне село річ не легка, але театр справивсь зі своїм завданням. Режисеру Грінчі вдалось зробити з невдалої п'єси, що каменем виу сіла на йому, вповні припустимий і навіть цікавий спектакль. Дуже гарні масові сцени, знайдені складні й сильні ритми.

Театр Пролеткульту поніс ще одну невдачу, що поставив п'єсу Плетньова „Над обривом“. Зміст п'єси такий: що було б, коли б настав кінець світу і як поставились би до цього різні класи? Але відповіді на ці питання, що в меншій мірі нікого крім Плетньова, не цікавлять, спектакль не дає. По сцені кидаються без толку якісь абстрактні постаті, що нічого не символізують, нікого не цікавлять і нічого не висловлюють. Коли метушня стає нестерпимою, тоді робітники (також на робітників мало схожі) раптом роблять соціальний переворот нічим не підготовивши до його глядача. Режисер Амтман провів свою працю в повнім контакті з автором, це-б-то ще більш затуманив і без того неясну п'єсу. В постановці мов навмисне зібрані в кучу невиправдані мізансцени, нічого невисловлюючі рухи, „трюки“ показані у різних театрах багато років тому.

Важко бачити театр, що обіцяв блискуче майбутнє колись-то в часи Айзенштейна, сьогодні на краю загибелі, над безоднею.

Т. Р.

„Коронований злодюга“

Власне ми хочемо поговорити про постановку „Коронного злодія“ в держдрамі. „Коронний злодій“ інсценіровка роману Бергстедта „Чудо св. Йоргена“ зроблена заслуж. арт. Республіки Гн. Юрою.

Хоча інсценізатор, ми того певні, змінив назву твору, щоб надати йому революційності, проте німощі досить влучно. Твір виявив себе коли не коронним злодієм, то короновим злодюгою вже певне. Він украв у Харківської теакритики репутацію безсторонності й ореол авторитету, а в самого інсценізатора славу драматурга й режисера.

Ми не стримались і згадали про нечемне поступовання нашого сьгоднішнього держдрамівського героя з теакритикою, тому вже дозволять сказати а гророс кілька фраз.

Озбройтеся шан. читачу на хвилю терпінням і візьміть харківські газети за 5 грудня, там на останніх сторінках переведено „Коронного злодія“ на мову харківської критичної логіки.

Ви п'ялите баньки?

Не варто, — логіка буває всяка.

Ви не зрозумієте?

Байдуже, — це логіка вищого гатунку, її ледви розуміють і сами логікмістери.

О tempore, о mores!

Де ми? В столиці Радянської України?

Трищать бідні шпальти від розумних і глибокодумних слів та тирад. Повні з трафаретних фраз. Шарж, утрировка. Шедевр. Жодної однакової думки про будь який бік постановки, гру акторів, оформлення. Нерозуміння сути п'єси й її тенденції заховане в кращій разі за балаканиною з претензією на філософію, або просто залишене на сумління читачів переказом змісту. Нарешті класичний взірць рецензії („Пролетарій“). До чорта

всі мистецькі шедеври. Ми маємо нині „Шедевр простої красоти“ — оформлення худ. Драка до „Коронного злодія“.

Залишаємо персональну класифікацію компетенції самих теакритиків, — харківські теакритики теж жалю гідні особи. Ми ж хочемо ще поговорити про „Коронного злодія“, однак не для критиків, ніколи не зважилися б повчати цей учений і авторитетний люд.

„Коронний злодій“ народився давніше ніж був хто з його авторів чи інсценізаторів. Перший його деформатор доводився сучасником і другом Карлові Марксові, тому певне Франківський театр і вважає Мікаеля Коркіса за героя надатного для часів панування Марксовської ідеології.

Прадід, до речи його звали Максом Штірнером, і батько Мікаеля Коркіса були талановитіші за всіх його реформаторів, тому ми дивимось і слухаємо в театрі Франка майже автентичного Мікаеля Коркіса.

Батьківщина Мікаеля Коркіса все називалася й називається Йоргенстадт, а його біографія „Чудо св. Йоргена“, та останнє нам не личить, від його тхне релігією, а нам треба революції, відділя — „Коронний злодій“. Він хоча й не багато революції посідає, за чуба притягнутий до п'єси, та дарма ми дуже вдячні йому за послугу згадування на початку допису, за його виключну активність до прогресу.

Далі йде розмова, що вимагає академічного тону. Процес інсценіровки, наслідки його та постановка „Коронного злодія“. Ми ніколи не були українським Песталоці й одноманітність ритму навіть у поемах не вважаємо за канон.

Інсценізатор користувався не тільки первотвором, а за його ж словами й кількома ранішими інсценіровками. Такі джерела призвели до того, що інсценіровка вийшла латана. Їй бракує органічного й художнього зв'язку, цільного, скеро-

Композитор Р. Глієр (До його концерту 17 грудня.)

У четвер в залі Держбібліотеки відбудеться авторський вечір Р. М. Глієра.

Композитор родився у Києві, де одержав початкову музичну освіту. Консерваторію Глієр скінчив у Москві по класу скрипки у проф. Гржималі, а по композиції у Танеева й Іпполітова-Іванова. Деякі роки був у Німеччині. З 1914 р. до 1920 р. був директором Київської консерваторії. З 1920 року живе в Москві, будучи професором по класу теорії й композиції в Держконсерваторії.

За час з 1900 по 1925 р. Глієр написав цілу низку симфонічних, камерних та інструментальних творів; де-які з них відзначені Глінківською премією. Крім цього у Глієра є кілька балетів та мімо-драм і більше ста романсів для співу. На початку 1925 р. композитором закінчена тюркська опера—казка «Шах Сенем». Вся опера, побудована на новому, записаному самим Глієром, співочому тюркському матеріалі є справжньою співочною оперою з широкими аріями, дуетами, танцями, хорами та ін.

Опера «Шах—Сенем» вважається найбільш значним, найбільш великим сплачуванням старого боргу союзних музик, музичному Сходу в царині художньої творчості.

Р. М. Глієр повний енергії та сил і весь час інтенсивно працює. Кілька років тому композитор диригував своїми творами в Харкові.

Серед широких музичних кол ім'я Глієра, досить популярне й викликає до себе пошану. Його твори дуже часто прикрашають програм концертів в усіх містах Союзу. Цими днями Глієр одержав звання заслуженого артиста РСФСР.

Композитор Р. Глієр.

ваного до виявлення певної тенденції дійства. Зв'язок й дійство є тільки фабульні і то не всюди міцні. Головного героя інсценізатор не осилив і став рятуватися іншим. Він обкарнав, карикатурував та схематизував всі інші персонажі, висунув Мікаеля Коркіса з художнього тла і так став жертвою «коронованого злодія». Сатира страшила художність, бо страшила реальність. Колізія вийшла забавкова, бо нікому опиратися авантурам головного героя. Народ лишився «божим бичком», а репрезентація його все «Дідком» вражає драматургічним примітивізмом. Залишені чи додані уривки з досить не літературних і не культурних анекдотів («вд цього не вмірають») тхнуть балаганом і не роблять честі ні драматургові, ні режисерові.

Постановка щільно зв'язана з інсценівкою, бо інсценізатор і режисер одна особа. Коли про постановку «Моба» пишучи хтось визнає за добре поєднання автора й режисера в одній особі, то тут доводиться сказати навпаки. Ми визнаємо й шануємо ту велику роботу, що вложена засл. арт. Респ. Гн. Юрою в постановку, проте переробити п'єсу, надати їй радянського характеру, тенденції—він не зміг.

Серед хаосу гідного часів великої мандрівки народів, серед невдалих і непереконуючих персонажів-карикатур чи схем, під згуки фанфар і пусті вигуків юрби, підноситься до правдивого артизму Мікаель Коркіс (Петіпа) апологет індивідуалізму. Він виразний і єдиний художньо окреслений, бо взятий цілком з первотвору персонаж, але він і über Mensch. Адже для нього не має нікого й нічого крім помсти за своє народження на світ, адже він найсильніший і правдиво художній, на його боці симпатії глядача. Не називати ж революцією його поведінку з Францом—це фабульний епізод, а роздача олоута—солоденька філантропія. Взирець художньої наївності,—сцена сповіди Франца. Коли не знаєш кінця сидиш і

чекаєш Мікаель Коркіс загине, а Орнелла кинесться до його й захоплено вигукне: «О мій Мікаель, мій Коронний злодій».

До цього все ж не дійшло, герой нагороджений транзитними й допоміжними засобами (що певне мають символізувати матеріалізм)—від'їздить. Для чого ж було породити нащадків на очах у глядачів за позиченою на тій самій сцені режисерською подачею. Далекі встигли б це зробити й потім.

Ми звертали увагу на найголовніші риси інсценівки й постановки, для деталізації тут не маємо місця.

Коли взяти все загалом, то доводиться пошкодувати, що дебют актора Віктора Петіпи на українській сцені відбувся в цій п'єсі й постановці, бо тільки його гра й варта в ній чогось бо, тільки через неї «Коронний злодій» і збирає повну залю глядачів.

Актори грали те, що їм доводилось і їх нема в чім винувати. Петляшенкові одначе мусимо зауважити, що Гросмейстер—не гетьман Дорошенко.

Художник Драк цілком правдиво і влучно взяв за принцип оформлення архітектурність, і хоч йому не далось цілком осилити формальний архітектурний матеріал, проте цю його роботу треба вважати за значний поступ супроти раніших. Її можна було б назвати навіть гарною, коли б художник не зіпсував стилю завісами орнаментованими, не знати по якому (кімната Гросмейстера) кубами, й просто втягнутими з гротескового «Вія» лаштунками лісу.

«Коронний злодій»—на нашу думку є крок назад у Франківським театрі, це über Mensch не перероблений за нашими ідеологічними й театральними вимогами, а лише трішки зіпсований. А виявив він себе таки «Коронованим злодієм».

В. Хмурий.

Від редакції. Стаття дискусійна.

КИЇВСЬКИЙ ДЕРЖТЕАТР „БЕРЕЗІЛЬ“

ВІДНОВЛЕННЯ
ПОСТАНОВКИ

„ПОШИЛИСЬ
у ДУРНІ“

Ліворуч—
Оришка—**З.Пігулович**

Праворуч—
Кукса—**Гіряк**

Кіно-виробництво України ВУФКУ

Перша держкіно-фабрика ВУФКУ знаходиться в Одесі, що займає площу в 10 десятин.

За минулий рік перша держкіно-фабрика ВУФКУ випустила три повно-метражних і 13 малометражних картин. Крім того заснято 5,874 метри хроніки. Пропускна здібність фабрики—10.000 метрів у день. Зараз закінчується постановка трьох фільмів:

1) «Тарас Шевченко»—історична картина у двох серіях, що малює життя й революційно-громадську діяльність великого українського поета й громадянина.

2) «1920-й рік»—історична картина, яка малює боротьбу Радянської влади з петлюрівськими організаціями.

3) «У пазурах радянської влади»—фільм, що показує злі пригоди емігранта, який прийшов до висновку неминучості повороту у «пазурі радянської влади»,—в СРСР.

Друга держкіно-фабрика знаходиться в Ялті, де зараз закінчується постановка двох величезних картин «Боротьба велетнів» та «Трипільська трагедія». Для теми другої фільми взято епізод з боротьби комсомольців з бандитизмом на Україні (з атаманом Зеленим), що мало місце у селі Трипілья, біля Києва, на Дніпрі, де й робились усі зйомки. Сценарій написаний учасником «Трипільської трагедії» комсомольцем т. Епіком. Ставить фільму режисер А. Анощенко при операторі Лемке.

Відома артистка Аста Нільсен хоче приїхати в Росію. Аста Нільсен звернулася до письменника—драматурга Ол. Вознесенського з листом про своє бажання поставити на сцені драму без слів

«Сльози», яку ставив колись-то режисер К. Марджанов. Музика до цієї мелодрами написана І. Сацем. Головну роль грала тоді В. Юреніва. Між іншим, чоловік Асти Нільсен, артист МХАТ Г. М. Хмара, в одному з листів одержаних у Москві, так повідомляє про своє й Асти Нільсен бажання приїхати в Росію:

«Я до божевілля скучаю за Росією, за Москвою. Хочу туди, до вас. Душа поривається кожного дня на батьківщину. Коли б для мене і моєї дружини знайшлась справжня праця, то ми могли б приїхати. Тут в кіно панує безбарвність та пошлість. А хочеться працювати над серйозними темами».

Распутін непристойне слово. У Німеччині зараз ведеться боротьба з закликаючими та грубо-еротичними заголовками кіно-картин. Серед різних заборонних назв, можна також стрінути слово «Распутін». Фільму переробили у «Гієни людства».

Нові радянські кіно-фільми

По замовленню Держкіно режисер Разумний розробляє нині сценарій «Борис Годунов» за Пушкіним.

Ленінградська фабрика держкіно закінчує зйомку кіно-фільми з життя самоїдів «Країна голубих песців».

Міжробдон «Русь» закінчило й випускає в прокат дві картини «Медведче весілля», «Цеглинка» і приступає до праці над двома великими художніми картинами «Льодовий дім» за романом Ложечнікова і «Село Степанчиково» за Достоевським.

РЕЦЕНЗІЇ

Державопера

„Мадонине намисто“

Заздалегідь до постановки «Мадонине намисто» оперу почали широко рекламувати. Писали і про те, що постановку її було заборонено папою, і про те, що під час дії на кону грав оркестр мандоліністів й т. инш. Факт «заборонення папою» не начеб то давав підстави сподіватися на деяку ідеологічну гідність «Мадониного намиста», а на ділі вийшло, що лібрето цієї опери ніскільки не відрізняється від лібрета інших італійських опер і ніякого «кошунства» немає. Нарешті ж папа все-рівно дозволив постановку.

Музика опери не цілком і не дає цілковитого враження. Взагалі це типова італійська опера, що нагадує все те, що всі бачили. Але іноді солодка італійщина раптом переривається дисонансами, що нагадують про новітніх композиторів (ми б сказали, що нагадує про Прокоф'єва), але 18 років назад, коли було написано цю оперу, Прокоф'єва, як відомого композитора ще не було чути).

В постановці кращі перший і останній акти. Неаполітанський натовп та свято—показані яскраво. Тут величезна жива хвилююча барвиста маса. Для опери такий натовп дуже гарний. Але по суті він все ж залишавсь «оперовим» і композиція маси сама примітивна. Тонкої роботи (як, наприклад, в постановках Курбаса) тут не було. І як би не вбрання художника Хвостова, та не велика кількість людей, що беруть участь в натовпі,—масові сцени були б слабкими. Коли ми

для пояснення пошлемось знов на того ж Леся Курбаса, то в нього завжди маса сильна і в сірому проз'ягові. Справа вся в композиції. Звичайно єсть і в опері окремі сильні місця: гарні на кону дитячі повітряні шарики, цікавий військовий оркестр, єсть окремі яскраві персонажі але часто попадаються зовсім порожні місця, як наприклад 2-га дія. Це справжні оперні мізансцени та шаблонні рухи.

Коли з боку вокального виконання було зовсім вдало, то з боку гри задовольняв тільки Мосин—Дженаро. Закревська—Марієла, що виконувала свою роль без всякого темпераменту, в характерному оперовому умовному, що нічого не дає, стилі. Можна було б сказати, що вона і не грала, а лише співала в різних місцях і позах. Артистка трохи важкувата для Марієли—живої та гнучкої неаполітанки.

Артист Любченко—Рафасель грав оперного демонічного героя—трафаретно та грубовато. Щоб зовсім покінчити з оперним шаблоном треба режисерам подумати не тільки про масу і постановку в цілому, а й попрацювати над акторами—інакше ніколи не буде блискучих наслідків.

Наприкінці варто особливо відмітити роботу художника Хвостова безумовного героя успішних постановок і дуже гарний акробатичний чіткий та ритмічний балет.

Не дивлячись на відзначені нами вище хиби—постановка «Мадониного намиста» єсть одна з кращих в нашій опері, і в цілому, досить вдала.

І. У.

Аїда у Червонозаводському театрі

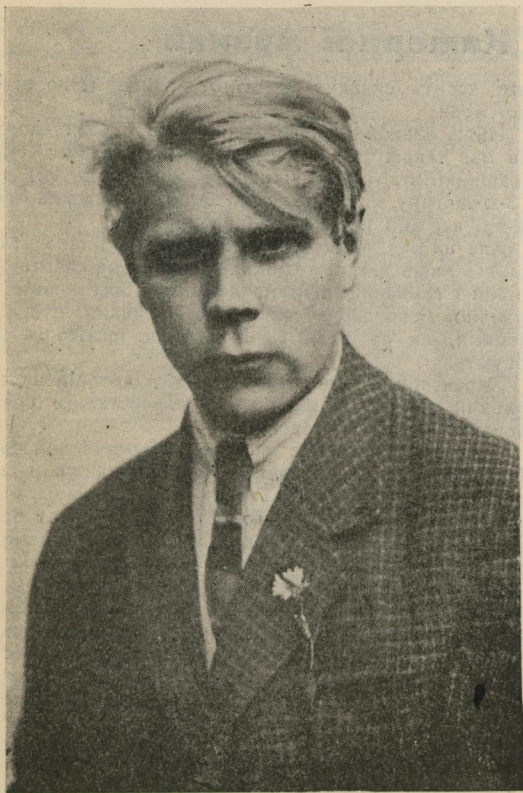
У Червонозаводському театрі є свій постійний господар-глядач робітничих районів. Цей господар радо стрів гостей, що приїхали до його з „цен-н-тру“—Державну оперу. Театр був переповнений ре вважаючи на те, що опера йшла у вівторок, а, обітники, звичайно, не дуже охоче відвідують театр серед тижня. Спектакль довго не починали—чекали „барабана“, що спізнився. Заля глядачів хвилювалась. Молодий хлопець (як видно фабзавучник) бігав по театру та шептав до товаришів: «Так можна ж з нашого клубного оркестру барабан узяти». Нарешті прозвучала ніжна лірична увертюра. І справді, „кваліфікований глядач“ звичайно слухає її з меншою увагою, ніж „червонозаводці“, справді—ніколи після стуку диригентської палички, на Римарській не наставала в театрі така побожна тиша, яка була у Червонозаводському, і тільки коли на сцені з'явилась величезна Амнерис у чудовому багатому одязі, в залі глядачів на одну мить пронеслось шепотіння.

Дівчинка з блідим обличчям, з блискучими від хвилювання очима, шепотіла до вуха своєї матері: „Мамочко, в минулому році ця фараонівська дочка була худенька і зовсім невисока“.

„Мамочка“, не відриваючи очей від сцени, відповідала: „Відчепись, в минулому році друга грала“. Дівчинку не задовольнила така відповідь і вона пішла до оркестру—„Піду запитую у дяді!“

Л. П. Штейнберг здригнувся—хтось сіпав його з заду за рукав, порушуючи чіткість рухів палички. „Дядя! Хіба у фараона дві дочки? Чи може вона за рік поправилась, виросла?“ Л. П. Штейнберг ласкаво кивнув головою і дитина заспокоїлась.

Перший акт скінчивсь під бурхливі оплески. В антракті, в фойє, у курильці, у буфеті йшла жвава розмова: „Шкода, що рідко до нас такі гості приїждять“—„Так ти сам їдь до них“—„Куди там! Поїдеш, а потім вночі поки дійдеш до дому—а вранці на завод на роботу спізнишся“. У гурті

Художник В. П. Комарденков, що оформлює постановку „Кам'який господар“ у франківців.

жінок старенька робітниця казала: „Не було б частя, та партконференція повогла“,— „А як же— відповіла друга—партійні вони завжди за нас. Ми, кажуть, у вас засідати будемо, а актори хай поїдуть до робітників“.

А. Т.

Концерт Віри Духовської

Віра Духовська—чудова співачка. Тяжко зразу сказати, що приваблює й чарує в ній: чи дивне захоплення і розуміння у виконванні речі, чи гарна фразировка, чи ніжний задушевний голос, надзвичайна музикальність, чи гармонійне поєднання зовнішності співачки зі стилем музики кожного даного вечора.

Концерт 8-го грудня був присвячений джерелам російського романсу, у програм увійшли народні пісні й автори—дилетанти Аляб'єв, Чурільов, Варламов. Переповнена сумом та тугою російських степів, співала Духовська пісні під назвою «протяжні», з материнською ніжністю проспівала коліскову, енергією й силою робітничої волі прозвучала робітнича пісня «Эй, ухнем», глибокий драматизм відчувся у пісні каторжної жіночої тюрми.

Граціозність, лукавство, жіночість, початку ХІХ-го століття,—в особі Духовської знаходять бездоганну виразительку. Для цього варто тільки послухати «Домик крошечку», «Колокольчики» Чурільова, «На заре то ее не буди» Варламова, «Вечерний звон» і «Плачет девица» Аляб'єва. І можливо тільки «Песня Офелии» Варламова не в характері таланту Духовської і тому не робить враження, що дорівнювалось-би решті програму.

Уміння й майстерність Духовської дійсні і об'єктивні справжньою творчістю й талантом.

Акомпанімент у руках Біхтера—блискауча справа, повноцінне художнє тло.

Юж.

Садовська Т. Ф., арт. Черниг. Держдрамтеатру.

Концерт Української Камерної музики

На тому тижні у суботу в залі Держ. Книгозбірні відбувся концерт української камерної музики, влаштований Муз. Т-вом ім. Леонтовича.

На концерті вперше публічно виконувалося струнний квартет українських композиторів. Справедливо зазначив у своєму вступному слові т. Зенкевич, що значіння цього концерту далеко виходить за межі звичайних навіть краших концертів, що це **історична дата**, на яку орієнтуватимуться в майбутньому, святкуватимуть річниці й т. инш.

І справді, який довгий історичний процес повинен був відбутися до того, поки українська музика, що існує з того часу, (хоча б в формі відомої у всьому світі народної пісні), з якого існує сам український нарід,—могла вилитися в форми струнного квартету.

Може комусь це здаватиметься дивним, що українська музика відзначає, як дату, квартетний концерт, тоді як ця форма музики виникла вже кілька століть тому.

Але не дивно це для того хто знає тяжкий шлях українського народу, що його могла визволити лише Велика Революція.

Було зіграно квартет В. Костенка (ре-мінор) і квартет П. Козицького (мі-мінор).

Квартет В. Костенка (написано 1924 р.) в трьох частинах (Анданте, Адажіо, Аллегро) справляє прекрасне враження. Строгий, що до форми, навісисно економічний в засобах музичного висловлення, без тенденційних зовнішніх ефектів, (наближаючись до типу квартетів Бетховена), квартет В. Костенка може здаватися трохи „суховатим“, принаймні, для звичайного відвідувача концертів, але це музика що потребує певного вивчення, щоб розібрати міс-

цями досить складну структуру, звикнути до стилю мови.

Інше враження справляє квартет П. Козицького. Він має також три частини (Анданте, Скерцо, Тема з варіаціями). Квартет написано почасті 1921 р., а 3-ю частину, можна сказати, написано цими днями. Де-які варіації ще, навіть і не написані.

Але це все, коли взяти до уваги загальне враження—лише деталі техніки. Красиві теми квартету, щирі і глибокі ліризми, легкість і витонченість музичної мови одразу викликають великий інтерес, місцями, як от в 1-й і 3-й частини, просто зачаровують.

Характерний для квартетів обох авторів нерозривний зв'язок з народною творчістю (в обох творах є елементи народні).

На концерті вперше виступає струнний квартет Муз. Т-ва ім. Леонтовича (Бружницький 1-ша скрипка, Ільевич—друга, Терені—альт, віолончель—Гольдфандбейн). Беручи до уваги, що квартет оце недавно організувався можна бути лише приємно здивованим—у колектива є вже внутрішня „спайка“, помітне старання відношення до своєї справи. Він добре рекомендує себе першим виступом. У всякому разі ясно, що це життєздатний колектив з боку художнього. Видна велика робота художнього керівника квартету С. А. Нездатного. З наслідків ще недостатньої зіграності і відзначити можна трохи важкувате піччікато.

Артистка Держав. Опері В. Н. Гузова виконала з художнім смаком два романси П. Козицького.

В цілому враження від концерту світле, бадьоре, повіяло свіжим вітром, радістю досягнень, перемоги.

Allegro.

Державний єврейський театр

„Пурім Шпіль“

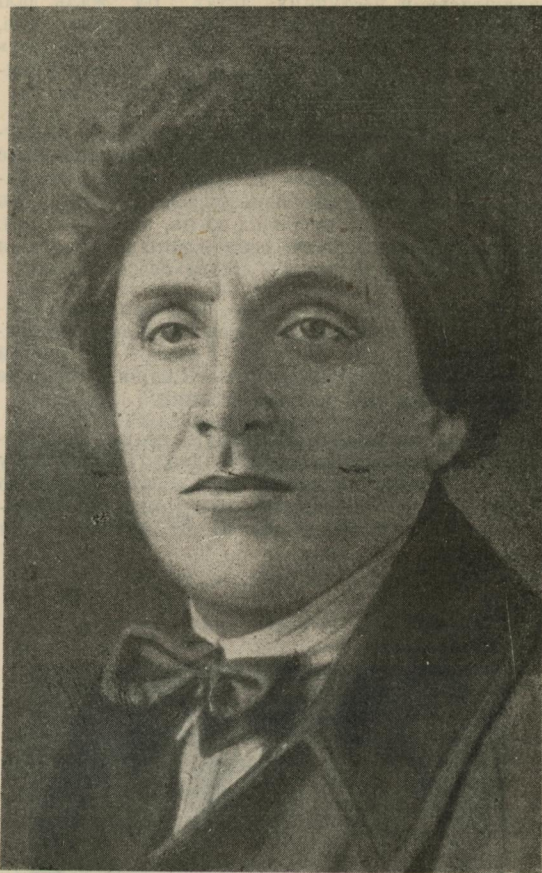
У неділю 6-го грудня в святочній обстанові відбулося відкриття Державного Єврейського театру. Про саме відкриття уже писалось в часописах і через те ми прямо перейдемо до поставленої в той день п'єси „Пурім Шпіль“. П'єса ця балаганна народня єврейська вистава в дні святкування Пуріма. В основу її покладено легенду про Персидського царя, який перебуває під впливом злого царедворця Амана, що видав наказ про виселення з країни всіх євреїв. Але дружина царя, чарівна цариця Есфір, виступає на захист рідного народу, наказ касується й Амана приговорено до смерті. Ця легенда послужила для народніх вистав, так само як українська коляда. Звичайно, виконавці тут же одягаються в різні одяги, що є в них під рукою, ось звідки в постановці єврейського театру горшки та відра на головах, качалки в руках—ось звідки гротеск в одягові. Єсть дуже багато народніх варіантів цієї пуримівської гри. Режисер Лойтер зробив зведення цих варіантів, ввівши сюди і сучасний злободенний політичний елемент. Я мушу сказати, що єврейської мови не знаю і розумів її тільки через схожість з німецькою, та через те, що взагалі був знайомий з п'єсою. Через те й докладно зупинятись на тексті я тут не буду. Але в усякім разі ясно, що текст, пересипаний жартами та гострими словами, досить сценічний і уявляє з себе прекрасний матеріал для гри. Ми не мали змоги прийняти до уваги ще тих досягнень мови, які може зрозуміти тільки єврей.

Раніш ніж казати про постановку та гру, зупинимось на роботі художника Рибак. Не зважаючи на те, що багатоцько убрань цікаво задумані, в цілому вони невміру яскраві й рябі та випадкові по фарбам. Це дуже стомлювало. Окремі вбрання не мають зв'язку між собою, не зовсім вдала встановка. Для того, щоб показати, що вступ розигрується перед балаганом, художник завалив кін величезно, більш ніж на половину сцени банею, що заважала тільки актором. Баня ця зовсім непотрібна—таке невміння якось інакше показати місце дії кидалось увесь час у вічі. Крім цього та баня поверталась внутрішнім боком до глядача, щоб показати, що дія відбувається в середині балагана. Ні драбини, ні баня ця для дії зовсім не потрібні і крім того режисер не виправдав їх грою. Драбини служать тільки для виходів, на них не провадиться ніякої гри, а з бані зроблено тільки декорацію.

Постановка. Всі рецензії в часописах зійшлись на тому, що тут не було нічого нового, що все це ми вже бачили раніш у Таїрова та Гранівського і ще й крім того окремі трюки взято з чужих постановок. Але у всякому разі шлях, що намітив собі театр, правильний і театр обіцяє бути цікавим. Вступ вийшов добрий—живий темп, яскравість та радість, але всі останні дії не прибавляють нічого нового до вступу. І через те вистава вийшла трохи одноманітною й перегруженою. З оригінальних режисерських трюків можна відмітити сцену з нагробним пам'ятником (вона ж і кухонна дошка). Ця дрібниця постановки надзвичайно сценічна й цікаво задумана.

З виконавців заслуговує на увагу Мерензон, що показав себе як прекрасний актор. Не дивлячись на те, що (як ми довідались) актор працював до

цього часу в старому театрі—він як раз дуже вміло підійшов до ролі, добре володіє своїм тілом, надзвичайно ритмічний, не шаркує, не дивлячись на те, що можливість перегравання (шаржу) була—взагалі по відношенню до всього він бездоганний. Гарний також і Стрижевський—цар. Його перша дружина відрізняється легкістю та ритмічністю маючи до того ж надзвичайно приємний тембр голосу, вона була б доброю актрисою, як би не холодок, що почувається в неї підчас проведення

Режисер Державного Єврейського театру

Б. Б. Лойтер.

всієї ролі. Ми б сказали, що актриса працює виключно технікою, не додаючи ні трішки емоції. Друга дружина царя дуже гарно, по буфонадному, провела свою роль, що не завжди буває у актрис. Інші актори до де-якої міри не впевнені в рухах і в тоні; почувається, що це в більшій частині акторський молодняк. З таким молодняком, а це найважливіше, легше всього створити справжній культурний новий театр.

І ми віримо, що Єврейський театр буде ним. Уже ця вистава показала, що підстави для цього є, що намічений режисером Лойтером шлях цікавий і правильний.

І. Уразов.

„Музична комедія“

Театр ім. Шевченка

„Мадам Помпадур“.

Новинка покійного Лео Фалія справді гарна оперета. Перш за музику. Написана вона майстром свого діла, легка, весела, пам'ятається. Сюжет теж трохи відстає від трафарету. Перший акт, навіть, трохи з революційним змістом. Обурення паризької товпи на адресу маркизи Помпадур, ідкі куплети в її честь дозволяють на щось надіятись в наступних актах. На жаль далі оперета приймає більш шаблонів форми. Але, далеко цікавіша, значніша «Маріці», «Баядерки» та іншого опереточного баласту. Її варто подивитись і послухати.

Світланова чудова Помпадур, стильова, спритна, жвава. Міміка у Світланової вироблена дуже гарно, фраза подається у привабливих інтонаціях. Ні на хвилину не забувала артистка про сцену, у неї нема порожніх місць, коли здається, що актор грає самого себе. Світланова завжди втілення, завжди тільки дійова особа п'єси.

Поет Кашко дуже гарно представлений Бенським. Без шаржу, вміло—Бенський дав колоритну фігуру. Гарна Белатта—Болдирьова, гарний Рене—Орлов, гнучкий Пулярю—Шадрін і нічого не зробив з міністра поліції—Ровний.

Обставили «Мадам Помпадур» досить пристойно; спектакль іде жваво й гладко. Тільки в 1-му акті слід різче виявляти відношення товпи до маркиза, коли стає відомим ім'я Помпадур. Диригує оперетою, зберігаючи всю достойність музики Лео Фалі—Спірідонов.

Ю. Ж.

Райський артист музкомедії в ролі Магараджі.

Прем'єрша муз. ком. Старостіна.

„Маскоточка“

Анонсована в театрі музичної комедії «Маскоточка» є не що інше, як добре відомою по літньому сезону «Свадьба Маріон». Цю оперету вигідно відрізняє від інших де-яка оригінальність сюжету, і порівнюючо, мало використане місце дії—корабель і персонажі оперети—мешканці півночі. Справді вона недалеко відійшла від своїх віденських колег, але все ж, замість автомобілів, вони користуються саньми і зустріч нового року організують не в якому-небудь феєнерейному притоні, а на пароплаві, у фіорді.

„Маскоточка“ не прем'єра, — проходний спектакль з акторами, що багаторазів грали герсів цієї оперети. Постановка звичайна, середньо-провінційна, старинна. Тільки й був від сьогоднішнього дня „ексцентричний танок“, під непогану музику, оригінально поставлений Бойком, хоч акробатика й випирає в ньому більш ніж треба. Для „відсвіження“ повітря затіяли гру в м'яча з партером, М'ячі великі гумові вдало попадали в голови глядачів. Визнати цю вигадку потрібною не беремось, але, ошарашені м'ячами по головах, робили вигляд що їм це було дуже приємно й весело.

Світланова чудова Маріон. Сцена оп'яніння в 2-му акті гарно передається цією великою й культурною артисткою, в якій є чому повчитись молоді всіх театрів. Гарний Крач—Бенський, копіруючий другого Крача. Наслідування яскравих зразків не така вже велика користь. Геральд—Райський досить гарний і коректний, але стала усмішка шкодить, псує враження. Черновська несподівано показала якось тяжкою для ролі Маріоні де-Лярем, зрештою сама по собі ця роль не може бути віднесена до числа ролів вдячних для акторів.

Юрій Жигела

Х Р О Н І К А

Х а р к і в

Теробмол

— Театр Робітничої Молоди Всеукпролеткульту після постановки «Світовий молодяк» приступив до вивчення української мови й культури і разом з тим до серйозної шкільної праці. Наступні постановки будуть виключно українською мовою. Намічено до постановки: «Серйозний фронт». До переробки цієї п'єси запрошені українські літератори та драматурги. Режисери Лукацький та Хавіс приступили до переробки «Наталки Полтавки». В театрі відкрито додатковий прийом товаришів, що повні володіють українською мовою.

— Після короткої перерви поновлено спектаклі **Театру Пролеткульту** систематично що-тижнево в суботу та в неділю у своїм помешканні по вул. 1-го травня (б. Московська) ч. 20. Пересувна праця Театру буде по четвергам. Театр відремонтовано.

— Жури II-го Всеукраїнського конкурсу на п'єси для села — закінчило розгляд п'єс надісланих до конкурсу. З цієї кількості (більше 130) знайдено більш — менш придатними лише 5 п'єс. Ці п'єси будуть зачитані на журі, після чого буде винесено остаточний присуд, що до їх преміювання.

Клуб в Авіо-городку.

Далеко за містом в клубі Авіо-городка свій маленький осередок культури. Тут художнє життя йде повним темпом. З захопленням працюють драмгуртки — майже кожного свята відбуваються вистави. Що-середі показують в своїй залі кіно. Дуже часто провадяться «вечірки самодіяльності», де кожен має широку можливість виявити себе. Тут є свої художники. Скрізь можна побачити змістовні вдумливо складені конструктивні плакати, намальовані своїми художниками.

При клубі багатуся бібліотека — більше 3000 томів, випускається 15 ріжних журналів і всі майже газети.

Прекрасний куточок і гурток «Військових знавців» з відповідною найновішою літературою і ріжними авіаційними та військовими приладами.

Ірацоне музичний гурток — готується до вистав. П'єси драм-гуртком ставляться в більшій частині з військового й авіаційного життя, кіно показується теж на такі теми.

М. С-ка.

П о л т а в а

держ. театр ім. Шевченка

7 грудня Шевченківці святкували семи-річчя го існування. Ювілей цей було відзначено відкриттям при театрі клубу і червоного кутка. З привітанням виступали від політосвіти та агітпропу тов. Шраменко і від спілки робітників Мистецтв тов. Ванченко.

Зі спогадами про роботу виступили актор тов. Мішта та директор театру тов. Ровинський.

Вставанням було вшановано пам'ять небіжчика тов. Василя Блакитного — борця за українську культуру, відограшового в свій час значну роль в заснуванні й будові Шевченківського театру.

За кордоном

П а р и ж

— В театрі Ательє поставлена оригінальна п'єса Нейса: «Скритий клинок». Сюжет п'єси: трагічне й криваве суперництво двох братів, з яких один рибалка на Сені, а другий хоч і парафіяльний піп, але лишивсь грубим бретонцем. Звичайна «злодійська» авантурна п'єса, на які великий попит з боку невибажливого паризького міщанства.

— У Паризькому театрі «Феміна» йде нова п'єса Дені Амеля й Шарля Лафорі: «Чоловік одного вечора». Сюжет оригінальний та модний, але не має нічого піранделістичного. Чоловік, щоб вернути любов жінки, відіжджає наче-б-то до Америки, а сам з'являється до неї під видом свого брата. Молода жінка любить його за ту вдачу якої не мав чоловік, але не хоче віддатись, тоді чоловік признається їй. П'єса має успіх.

— Молоді французькі драматурги, зорганізувавши товариство, ставлять свої п'єси в «Театрі Молодих Авторів». Сезон був відкритий трьохактовою комедією Клода Роже-Маркс: «Сходний». У п'єсі багато фантазії та спритності.

— В Парижі заснято й демонструється фільм в постановці відомого режисера Ермольєва «Тарас Бульба». В масових сценах бере участь до 5000 чоловік. Картина користується надзвичайним успіхом і не зходить з екрану по кілька місяців.

Л о н д о н

— У Лондоні, в музичній Гілдогльській школі ставляться спектаклі при участі дівчат продавщиць у молочарнях. Аматорські вистави, в свободний від праці час, займають все більше й більше місце.

— У Лондоні, в театрі Фенікс поновлена п'єса Марлау, твір 16-го століття «Доктор Фауст». Фауст Марлау продає душу чортові за могутність та знання.

— У Лондонському Сентьюри — театрі цікава «пікантна» новина — «Що кожна жінка знає». Подібні п'єси заповнюють репертуар цього театру.

Бібліографія

„Тринадцять ритмічних забав зі співом“

Літерат. текст М. Клокової, музику підібрав І. Мітов. Вид. Муз. Сек. Д. В. У. 1925.

Ідею, положену в основу цього збірника не можна не визнати дуже вдалою й слушною. Як відомо, Радянська влада уділяє багато уваги правильному фізичному розвиненню дітей, твердо пам'ятаючи старе латинське прислів'я — «у здоровому тілі — здоровий розум». Кожний педагог, звичайно, розуміє, що гру, що найбільш приваблює для дітей працю, слід використати не тільки для заповнення вільного часу дитини, але й як фактор її фізичного й інтелектуального розвинення. Од-

наче, для досягнення останнього наслідку, вимагається дуже обережного підходу: „науковий“ бік забави зовсім не повинен стрімити шилом з мішка і робити забаву нудним „уроком“, а втягуватися дітьми в значній мірі несвідомо. Коли-ж додати до цього й художній бік — проведення забави у стилістичному зв'язку з вокальною й інструментальною музикою — то можна сміло сказати, що забава при цих умовах матиме зовсім виключне значіння, одночасно розвиваючи й фізичні, й інтелектуальні, й естетичні данні дітей.

Саме це завдання й поставили собі укладачі збірника. Особливих похвал заслуговує автор тексту, це-б-то значить і самих забав — М. Клокова. «Сюжети» майже всіх забав — нові, свіжі, оригінальні і задумані з глибоким знанням дитячої психології. Багато захоплено де чого у прийомах «розгравання» цих сюжетів. У першу чергу зазначу «Аероплан», «Електрична лампа», «Потяг» і «Карусель». Слабше стоїть справа з музичною частиною. Всі мелодії взяті укладачем з опер, романсів, та фортепіанних творів Глінки, Чайковського, Римського-Корсакова та інших, при чому вони, звичайно, повинні були обов'язково підпасти упрощенню, як з гармонічного, так і з чисто технічного боку.

Сам по собі факт такого наслідування нічого крім гарного в собі не має, однак, упрощуючи й улегшуючи той, чи інший уривок, редактор повинен особливо старанно уникати **перекручування** самого мелодійного малюнку і його ритміки; у протилежному випадку в пам'яті дітей данна мелодія надовго укладеться в цьому не екрученому виді і при знайомстві з оригіналом цей останній буде прийматись, як «фальшивий». (Відомо ж, що все засвоєне у дитинстві особливо уперто залишається в пам'яті). І Мітлов часто звертається до дуже досадних перекручувань, при чому ні чим не мотивованих. Особливо не пощастило Глінки з його «Краков'яком» і Римському-Корсакову з «Салтаном». — Але, коли закрити очі на чисто музичні недостаті, то появу збірника слід вітати, як спробу внести музично-естетичний початок у дитячі забави.

Орфей.

Відповід. редактор **М. Христовий**.

Колегія: т.т. **Христовий, Рафальський, Ліфшиц**.

ЦЕРАБКООП

Столовая-Ресторан ул. Либкнехта 3
(б. Сумская), 3

ЗАВТРАКИ, ОБЕДЫ, УЖИНЫ, холодные закуски, крепкие напитки.

ЕЖЕДНЕВНО КРОМЕ ПОНЕДЕЛЬНИКОВ.

Камерный оркестр под управлением известного скрипача **Гаврилова**.

Кухня под наблюдением известного кулинара **Филипкина**.

Ресторан открыт от 12 час. дня до 2 час. ночи.

Обеды от 2 до 7 час. дня.

Обед из 3 блюд — 1 р. 10 коп.

ПРОГРАМИ ТЕАТРІВ

Держдрама

Камінний господар

Лесі Українки.

Діячі:

Командор дон Гонзаго
де-Мендоза Мар'яненко І, Ватуля О.
Дон-Жуан Петіпа В., Кошевський К.
Сганарель Пилипенко М.
Донна Анна Варецька В.
Долорес Барвинська Т., Маслю-
ченко В. Горська.
Дон Пабло де-Альварес Чарський Г.
Донна Соль Маслюченко В., Юрівна Т.
Донна Консепсьйон-гран-
десса Шведенко Н.
Марківита-покоївка Рубчаківна О., Кузь-
менко А.

Стара грандесса . . . Ожеговська Є.
Дуенья донни Анни . . Коханова К.
Донна Клара Миргород Т.
Гість І Іванів Ю.
Гість II Спішинський В.
Молод. гранд Козаківський Ю.
Слуга Іванченко А.

Гранди, грандесси, гості, слуги.

Постановка заслуженого артиста Республіки
Гната Юри

Оформлення сцени та костюми художника
В. Комарденкова.

Музика композитора **Н. Прусліна.**

Танки **Б. Плетньова.**

Виставу ведуть **О. Пономаренко, О. Попів.**

Коронний злодій

(Чудо св. Йоргена).

Дійство на 4 розділи— 9 відмін.

за Гаральдом Бергстедтом **Гн. Ю.**

Дієві особи:

Мікаель Коркіс—комедіант	Віктор Петіпа
Кандія—його мати	Коханова
Йоган—його дід, дзвонар	Діхтяренко К.
Гросмейстер	Петляшенко М.
Кардинал	Коханенко Є.
Охоронник храму	Чарський Г.
Охоронник плаща	Олександров І.
Секретар	Милютенко Д.
Скарбник	Костюченко П.
Брат Ражевого Садку	Пилипенко М.
Орнелла	Барвинська Т.
	Маслюченко В.
	Горленко М.
Роза	Кузьменко
Давус—син секретаря	Іванченко А.
Герман—син охорон. плаща	Уманець П.
Франц—злодій	Юра Т.
Тобіас—старий праганин	Попів О.
Гарольди:	Гладко Ф.
	Лихневич П.
	Гончаренко Я.
	Демченко П.
	Іванченко А.
Ченці:	Уманець П.
	Спішинський В.
	Боголюбів
Гонець	Козаківський Ю.
Постановка заслужен. арт. Республіки	Гната Юри.
Оформлення сцени та костюми художника	Драка М.
Помішник	Попів О.
Музика композитора	Прусліна Н.
Концертмейстер	Резнікова Е.
Музичне виконання—квартет ім.	Вільома

Б. Ромашів.

Пухкий пиріг

комедія на 5 дій (15 сцен) переклад К. Кошевського.

Коромислів Ілля Овсієвич, директор банку	Мар'яненко І.
Софія Миронівна, його жінка	Верхомієва Л.
Коромислів Федір Овсієвич, голова Правління „Тіка“	Петляшенко М.
Ганна Семенівна, його жінка	Ожеговська Є.
Плюхів Адам Іванович, секретар банку	Кошевський К.
Фаїна Петровна, його жінка	Шведенко Н.
Мелкин Павло Павлович, член правління банку	Милютенко Д.
Брунк Оскар Львович, завід. фінчасти	Гончаренко Я.
Гусаків Гнат Миронович, завід. господ.	Іванів Ю.
Коркин, бухгалтер	Чарський Г.
Кришкін, секретар ячєйки	Дехярєнко М.
Рак Семен Яковлевич, комерц. дирек. „Тіка“ та „Арпи“	Коханенко Є.
Раїса Михайлівна, його жінка	Пилипенко М.
Кізяківський Іван Дем'янович, голова кооп. Т-ва „Пілюля“	Горленко М.
Обридайло Сергій Антипович, комерсант	Гладко Ф.
Кутьова Пріса Петровна, його сожит.	Юра Т.
Містер Пульс, пред. Акц. К-о Бродвей та С-ни	Юрівна Т.
Штопкин, перекладавач	Демченко П.
	Іванченко А.

Ріта Керн, (Маргаріта Леонівна)	Варецька В.
Опель, балетмейстер	Барвинська Т.
Гудзонів (Фреді), актор	Козаківський Ю.
Мирон Зонт, редактор журналу „Червона куліса“	Пономаренко О.
Яша Міндаль, піаніст	Олександрів О.
Струмліні, перукар	Уманець П.
Фітільов, пом. режисера	Кречет В.
Куксіна, стенографістка	Уманець П.
Мрожинський, предст. півден-промторгу	Солонько В.
Понді, господар цукарні	Спішинський.
Кельнерша	Кукурішник
Мейер, робітник „Червоної зорі“	Степанова К.
Агент Д. П. У.	Литвинів С.
Агент К. У. К. Р.	Міхневич О.
Маша покоївка	Уманець П.
	Станіславська В.

Дія відбувається 1922 року.

Постановка **Б. С. Глаголіна.**

Оформлення сцени худ. **А. Г. Петрицького.**

Полум'ярі

А. В. Луначарського. (Пер. Юрського). П'єса на 5 дій

Роман Борисович Агабеків (Руде-ліко)—агітатор комуністичної партії в Білославії	В. Кречет
Влас Перебий—матрос	Ю. Іванів
Рагін—російський емігрант	О. Ватуля
Дурцев—голов. розшук Білославії	М. Пилипенко
Барон Ромодар Соловейко з Лузі	Коханенко
Сер Джеральд Мерфі	Ю. Гончаренко
Альфонс Дюрої	П. Ніговський
Папріка, художник	О. Пономаренко
Павла Лебежан	Ю. Спішинський
Шіма Вуліч	Діхтяренко
Офіцер	Ю. Козаківський
Метр д'отель	А. Іванченко
Жандар	Ю. Чарський
Кропф	П. Костюченко
Запальний юнак—комалець	О. Рубчаківна
Магметів	Д. Милютенко
Похмура особа	Л. Верхомієва
Діана де Сегонкур	В. Варецька
Рірета, її камеристка	В. Маслюченко
Балерина	Л. Луганська
Жінка Вуліча	А. Кузьменко
Льокай	Кукарішник

Футуристи, публіка в ресторані, робітники, матроси, кельнерші

Постановка режисера **Б. Глаголіна.**

Оформлення худ. **М. Драка.**

Музика композитора **Н. Прусліна**

Танки **Є. Вігільова.**

Державопера

Фауст

Фауст старий	Гайдамака
„молодий“	Кученко
Мефістофель	Поторжинський
Маргаріта	Ніксар
Валентин	Павловський
Зібель	Мамін-Нікольський
Вагнер	Тоцький
Марта	Ліскова

Постановка **Е. Юнгвальд—Хількевич**

Диригент **Брон.**

А і д а

Опера на 4 дії і 7 картин, музика Верді.

Дієві особи:

Цар Єгипта	Циньов
Амнеріс	Хоріна
Аїда, рабіння Єфіопська царе- рєвна	Литвиненко-Вольгемут
Радамес	Мосін
Рамфіс	Шаповалов
Амонасро	Любченко
Гонець	Колодуб.

Дія відбувається в Мемфісі за часів могутності Фараона.

Диригує засл. арт. **Л. П. Штейнберг.**Режисер **М. М. Боголюбов.**Відповід. режисер **В. Манзій.**Хормейстер **Толстяков.****Лебедине озеро**

Фантастичний балет на 4 дії.

Муз. П. І. Чайковського.

Постановка балетмейстера академічних театрів

Р. М. Баланоті.**Дієві особи:**

Принцеса	Долохова
Принц Зігфрід	Павлов
Його друг Бено	Непомнящий
Вихователь принца	Карсавін
Фон-Ротбар	Тарханов
Одета	Чаплигіна
Оділія	Стеклъ
Церемоніймейстер	Муравін
Шут	Непомнящий
	Муравін
	Іванів
Друзі принца	Кузнецов
	Константинов
	Маневич
	Соболь

Слуги, пажі, герольди. військо.

Д і я І.**Па-де труа виконують:**

Антонова, Левчинська, Чернишов.

Селянський вальс виконують:

Анопова (Гамсакурдія), Левчинська, Сомова, Яригіна, Трусова, Маслова, Астрова, Рубіна, Пілер, Стрілова, Липковська, Дмитрієва, Штоль, Горн, Лісовицька, Шполянська, Корсарова, Чехова, Гасенко, Долохова, Лур'є, Жерлінська, Малець, Гольштейн, Свішнікова, Зільберман, Наливайко, Шумякова.

Д і я ІІ.**Вальс лебедів виконують:**

Анопова, Сомова, Стрілова, Горн, Левчинська, Яригіна, Рубіна, Валінг, Трусова, Гамсакурдія, Гасенко, Нілер, Маслова, Липковська, Лісовицька, Астрова, Жерлінська, Корсарова, Штоль, Долохова, Чехова, Шполянська, Лур'є, Малець, Наливайко, Зільберман, Свішнікова, Гольштейн.

Д і я ІІІ.**Вальс наречених виконують:**

Анопова, Яригіна, Рубіна, Пілер.

Еспанський танок виконують:

Сомова, Стрілова, Чернишов, Маневич.

Венеціанський танок виконують:

Горн, Липковська, Озолінг, Чехова, Корсарова, Лісовицька, Гасенко, Жерлінська.

Венгерський танок виконують:

Гамсакурдія, Карсавін, Астрова, Дмитрієва, Трусова, Константинов, Кузнецов, Соболь, Іванов.

Д і я ІV.**Адажіо виконують:**

Чаплигіна, Павлов.

Диригує **І. Є. Вейсенберг.****ДЕРЖАВОПЕРА**Неділя 20 грудня **Ранком****Твори Бетховена**Диригує засл. арт. **Л. П. Штейнберг.**

При участі артистів Державопери В. І. Гужової, А. П. Стуканівської, Н. П. Маміна-Нікольського, Г. К. Циньова.

Проф. муз. інст. Віктора Гольдфельда та збільшеного хору Державопери в складі 70 артистів.

Відділ І-й

1. Увертюра Леонора № 3.
2. Концерт для скрипки з оркестр.
вик. Віктор Гольдфельд.

Відділ 2-й

3. Дев'ята симфонія (з хором, солістами й оркестром)—виконавці: В. І. Гужова, А. П. Стуканівська, Н. П. Мамін-Нікольський, Г. К. Циньов, хор і оркестр державопери.

ДЕРЖАВНИЙ ЄВРЕЙСЬКИЙ ТЕАТР**І н б р е н**На 4 дії і 10 картин Меєровича Данієла)
Є. Б. Лойтера.**Виконавці:**

1-ша єврейка	Сегаловська, Зісман
2-га єврейка	Рубінштейн, Норовлянська
Рохл	Елішева, Зісман
Войтенко	Ізраєль, Стрижевський
Державний равін	Мерензон, Слонімський
Шмуель (Жуковский)	Заславський, Хасін, Фейлін

Лейб Амдур, представник
бундовської організації
Гуревич, предст. партії

Стрижевський, Кантор

Поалей-Ціон	Нугер
Хорунжий	Парчев, Абрамович
1-й салдат	Слонімський, Ізраєль.

Ягода

2-й салдат	Дордім, Мерензон
Майзель-адвокат	Дінон, Фейгін
1-ша жінка } в корчмі	Кулик, Терновська, Синельникова

Дама патронеса	Іва Він, Кулик, Терновська
Духовний равін	Ягода, Сокол
Ривка Йоффе, мати Рохл.	Гольдберг, Ліфшиц, Сонц

Аврум Йоффе, дядько Рохл	Виноградський, Ягода
1-й офіцер	Дінон, Заславський, Абрамович

2-й офіцер	Слонімський, Парчев, Ізраєль
М-ам Цигелевич	Сонц, Ліфшиц, Образцовська

Берта	Синельникова, Іва Він
Терент'єв	Фейгін, Вайнштейн
Ліза	Норовлянська, Кораллі

1-й єврей	Стрижевський
2-й єврей	Мерензон
3-й єврей	Хасін, Заславський

4-й єврей Нугер, Вайнштейн
Сліпий Сокол
Єврейка Шенкер
Моніш—божевільний Бердичевський, Ягода
В загоні самоборони Дінор, Вайнштейн, Іва
Він Сонц

Підліток Гордон
Дівчина Бодня
У червоній розвідці Кантор, Фейгін

Постановщик **Єфраїм Лойтер**
Художник **Ісахар-Бер Рибак**
Музика **С. Н. Штейнберга**
Лаборант **А. Кантор**
Машинист сцени **Сусоев**
Світ **Алексеев**

Схема 1-го варіанту розроблена при участі
Є. Фініберга.

Марко Лаутані—циган Муратов
Пешко—безпризорний Михайловська
Жандармеско Глікман, Яншин
Куркулеско Рошин
Кукона Герасимова
Тодось Ратинська
Пухериця діти
Маврокакія Куркулеско
Дуринджеу Сахарова
Карпо Полуян, Тимофіїва
Капітан Костакі Соколов
Салдати Горенко
Вендт
Яншин
Горенко
Долгий

Раби, гладіатори й римляне.
Постановка режисера **Юхименна.**
Художнє оформлення **Хвостова.**

Пурім-шпіль

3 акти—(5 картин).

Єврейська кумедійщина за варіантами єврейських народніх комедій Є. Б. Лойтера.

Картина 1. Вступ—парад трупи. Картина 2. Убивство цариці Вашті. Картина 3. Схід на трон цариці Естер. Картина 4. Весілля. Картина 5. Падіння та смерть Гомона. Стрижевський—Цар Ахашвейрош. Іва Він, Синельникова, Кулик, Терновська—цариця Вашті.

Кантор, Фейгін—бігун похлібець. { Придворні
Заславський (Фай) Хасін—Паяц. { блазні
Сокол—бігун
Сонц, Зісман, Гольдберг—цариця Естар.

Мерензон, Ягода—Мордхе { Царедвріці
Ізраїль, Парчев—Гомон (началь-
ник над військом)
Нутер—Мемухн (Гофмейстер)
Дінор, Абрамович—писар канцеляр.
Вайнштейн—карнавальн. рабин.

Слонімський—Бердичевський лікар.
Слонімський—весільний бадхен.

Лівшиц—шептуха, ворожка.

Постановка Є. Б. Лойтера.

Музика С. Н. Штейнберга і Л. М. Пульвера.

Пурімські співи за записами Є. Б. Лойтера.

Художник вистави Ісахар—Бер Рибак.

Танки і рухи Е. І. Вульф, Е. Д. Вігільов і Є. Б. Лойтер.

Диригент С. Н. Штейнберг. Інструментовка його ж.

Лаборант Д. Ф. Стрижевський.

Пом. художника—Булаковський.

Машиніст кону Сусоев.

Виставу проведе Ізраїль.

ТЕАТР ДЛЯ ДІТЕЙ

Гра в Спартак

п'єса Побідимського на 3 дії
з прологом і епілогом (кіно).

Дієві особи:

Лео
Марійка
Сільва
Макс
Василько
Юрко
Зяма
Моріц
Каплун, Блюм
Вольф, Скуратова
Скуратов, Вольф
Блюм Головська
Расс
Терська
Волинська
Дурштейн

діти
піо-
нери

По Зорі

П'єса Гжицького на 3 дії

Гончарук Яншин В.
Сусіда Милютченко.
Юрко Каплун.
Дмитро Коган, Вольф.
Марійка Сахарова.
вась Скуратова, Ратинська.
Олекса Михайловська.
Пан Рошин, Коврин.
Обер'єгер Соколов.
Чабан Горенко.
Атаман Глікман.
Командир Долгий.
Старшина Вендт.
Вартовий Милютченко.

Музика **Богуславського.**

МУЗКОМЕДІЯ

Маскотточка

Муз. комед. в 3-х дейст., муз. Броне.

Діюючіє лица:

Гунильда Кастель Сте-
ендорф А. Д. Каренина, Ф. И. Лю-
бова
Марион, ея дочь З. Л. Светланава
Фриц Фризенберг Л. А. Ростовцев
Ерик, его сын З. Е. Робертс
Краг Вестергард А. Г. Ровный
Геральд Вестергард В. И. Орлов, В. Е. Райский
Марион де Лорм Э. И. Старостина
Манета Д. И. Черновская
Кнут Берген Н. С. Гончарова,
Э. Б. Клор, Н. С. Мур-
ский
Фритоф Зеєренсен М. М. Санін
Гаяльмар Ієнсен А. Г. Маренич
Ієнс Стюарт В. П. Микос.
Лакей М. И. Либанов.

Во втором акте „Эксцентрический танец“, исполн.
Марина Нижинская и Ив. Бойко.

Гл. режиссер **Д. Ф. Джусто**
Режиссер **А. Н. Борисов.**
Балетмейстер **Ив. Бойко.**
Дирижер **Н. А. Гольдман.**

Мадам Помпадур

муз. Лео Фаль в 3 действиях.

Помпадур	Светланова, Старостина.
Белатта	Болдырева, Черновская
Мадлена	Клер, Вадимова
Рене	Орлов, Райский
Король	Ушаков, Шадрин
Калико	Джусто, Бенский
Морено	Ровный
Прюнье	Ростовцев
Пулярд	Шадрин, Санин
Колн	Гончаров
Посланник	Микос
Лейтенант	Брянский
Буше	Маренич

Дирижер **Н. А. Спиридонов**Постановка **Д. Ф. Джусто**Декорация художника **Б. М. Эрбштейн**Танцы в постановке балетмейстера **Ив. Бойко**Прима балерина **Марина Нижинская****Сильва**

Муз. ком. в 3-х дейст., Кальмана.

ДЕЙСТВУЮЩИЕ ЛИЦА:

Князь Воляпук	Б. Г. Бенский, А. Г. Ровный
Юлина, жена	А. Д. Каренина, Ф. И. Любова
Эдвин, их сын	Вадим Орлов, В. И. Райский
Стаси, их племянница	Н. И. Болдырева, Д. И. Черновская
Сильва Вареско	Е. Л. Наровская, З. Л. Светланова, Э. И. Старостина
Бони Баниславу	Д. Ф. Джусто, З. Е. Робертов
Ферри	С. А. Ушаков, А. Д. Шадрин
Грове, дипломат	В. П. Микос
Эжен	Н. С. Гончаров
Фефе	А. Г. Маренич
Рон	А. Н. Брянский, А. Д. Шадрин
Кисс, нотариус	М. М. Санин

В 1-м акте „Венгерская пляска“ в исполнении прим. балерины Марины Нижинской и балетм. **Ив. Бойко**.

Во 2-м акте „Пиччикато“, исп. Бауэр и Имханицкая.

Режиссер **А. Н. Борисов**.Дирижер **С. О. Харьковский**.**1000000 за ужин**

Муз. ком. в 3-х д. Стефани, перевод Травского.

Джой Брокфлер	Ушаков.
Гледисс Гарисон его племянница	Светланова.
Кер и Стрей	Болдырева.
Вилли Томсон	Вадим Орлов.
Джими Томсон	Робертов.
Арчибальд Кольгет, статс секр.	Шадрин.
Министр финансов	Ростовцев.
Пинкертон завед. отд. по сбору налогов	Микос.
Бобби	Санин.
Мис Ли Кателет	Фатеева.
Браун секретарь Брокфельда	Лобаков.
Дворецкий	Кузнецов.
Камердинер	Фатеев.
Бой	Гончаров.

Эвелин	Клер.
Елена	Зарецкая.

Постановка **Д. Джусто**.Декорации худ. **Б. М. Эрбштейн**.Дирижер **Н. А. Гольдман**.Танцы в постановке балетмейстера **Ив. Бойко**.Прима балерина **Марина Нижинская**.**Коломбина**

Графиня Коллета	Светланова
Пикадор	Ушаков
Октав Допорей	Орлов Вадим
Маркиз Филипп	Шадрин
Кайтан скрипач	Робертов
Марсель Фепоне	Микос
Этелька	Наровская
Жорж	Гончаров
Рауль	Санин
Рири	Лобаков
Ло-ло	Алина
Жу-жу	Бауэр
Эрнео	Фатеев
Матрос	Лобаков

Режиссер **А. Н. Борисов**Дирижер **Н. А. Гольдман**Танцы в постановке балетмейстера **Ив. Бойко**Прима балерина **Марина Нижинская****ГОСБИБЛИОТЕКА ИМЕНИ****КОРОЛЕНКО****КОНЦЕРТ****Р. М. Глиэра**

Четверг 17 декабря

ПРОГРАММА:

Отдел I.

Pre'lude h—moll op. 26

» fis—dur op. 30

Esqisse fis—moll op. 14

исполнит автор.

Романсы

Над пучиной морской
Мы плыли с тобой
На цветах дрожат слезинки
Да, это был лишь сон
Лада

В порыве слез
Ночь идет
Проснись

исполн. В. Ф. Туровская и автор.

Отдел II.

Pre'lude c—moll op. 16

Frois masurkas: h—moll } op. 29

es—dur }

h—moll op. 19

Scherzo cis—moll op. 15 исполнит автор.

Романсы

Осени дыханием гонимы
Коль любить
В далі безбрежной
О, если б грусть моя
Звездочка кроткая
Могла ль не верить я

испол. В. Ф. Туровская и автор.

Начало в 8 $\frac{1}{2}$ часов.Дирекция Конц. Бюро **Г. М. П. Ш.**Уполномоченный **С. И. Зильбер**.

1-й ДЕРЖАВНИЙ ТЕАТР ДЛЯ ДІТЕЙ

вул. Свердлова, 18.

Вівторок	15	Грудня	„Гра в Спартак“.
Четвер	17	„	„Хобо.“
П'ятниця	18	„	„Хобо.“
Субота	19	„	„Гра в Спартак“.
Неділя	20	„	„Зрадник“.

Вівторок, Четвер,
П'ятниця й Субота
вистави закриті для
шкіл СОЦВИХ'у.

У неділю 20/XII ви-
става платна. Ціна на
квитки від 20 коп.
до 75 коп.

Початок о 1 годині.

Дир. театру С. Я. Городиська.
Гол. адміністр. А. Б. Янобсон.

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ СОЮЗ СІЛЬСЬКО ГОСПОДАРСЬКО
КРЕДИТОВОЇ ТА КУСТАРНО ПРОМИСЛОВОЇ КООПЕРАЦІЇ

„СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР“

Харків, вул. 1-го травня ч. 18.

Телеф. секрт. 9—24.

ПОСТАЧАЄ СВОЇМ ЧЛЕНАМ ТА ПРО-
ДАЄ РІЗНИМ УСТАНОВАМ СІЛЬСЬКО-
ГОСПОДАРСЬКІ МАШИНИ,

штучне угноіння, мінеральне паливо,
метальові вироби, лісоматеріяли
та инш.

ЗБУВАЄ ПРОДУКТИ СІЛЬСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА
ВИДАЄ ДВОХТИЖНЕВИЙ ЖУРНАЛ
„СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР“.

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ на журнал:

на 1 рік 6 крб.

на $\frac{1}{2}$ року . . 3 р. 50 к.

на 3 м-ці 2 крб.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ

ТЕАТРАЛЬНИЙ ТИЖНЕВИК

„НОВЕ МИСТЕЦТВО“

В КОЖНОМУ ЧИСЛІ БАГАТО
ілюстрацій, статті, фейлетони,
рецензії на всі вистави.

ПРОГРАМ ВСІХ ТЕАТРІВ НА ТИЖДЕНЬ
ЦІНА ОКРЕМОГО № 20 КОП.

Редакція: Харків, вул. Лібкнехта № 9.

Ціна 20 коп.

У. С. Р. Р.

Н. К. О.

**ДЕРЖАВНИЙ ЄВРЕЙСЬКИЙ
ТЕАТР.**

(Харківська набер., ч. 6).

Початок ви-
став точно
о 8-й год.

Вівторок 15 грудня

Неділя 20 "

„ПУРІМ-ШПІЛЬ“

(ЄВРЕЙСЬКИЙ БАЛАГАН)

За варіантами єврейської народної комедії на 3 д.
ЄФРАІМА ЛОЙТЕРА.

П'ятниця 18 грудня

Субота 19 "

Прем'єра!

ІН БРЕН

(В ПЛАМЕНИ)

на 4 д. (10 карт.) Даніеля (Месрєвича) і Єф. Лойтера.
Постановка режисера **Є. Лойтера**.
Художник **Рибак**.
Музика **Л. Пульвер** та **С. Штейнберг**.

Директор **Д. Я. Гольдберг**.
Головний Адміністратор **А. Г. Ліфшиц**.

**ПЕРШИЙ ДЕРЖКІНО
ІМЕНИ
К. Лібкнехта**

продаж квитків щоденно
з 1 год. вдень в касі театру

В ПЕРШЕ НА УКРАЇНІ!

нашумілий бойовик в 12 част.

ЧОРНА ГРАФІНЯ ПАРИЖУ

(продовження „трагедії кохання“)

По неділях денні сеанси з 12 годин.

Зав. муз. частиною **Я. Гольдштейн**.

з 29 грудня „МЕСАЛІНА“.

**ДЕРЖКІНО
ІМЕНИ
КОМІНТЕРНУ**

(вул. 1-го Травня)

**З 15 до 21 грудня
довгосподіваний бойовик**

„В'язальниця Багдаду“

Кіно-роман на 7 частин

Картина ілюструється оркестром під орудою Київського спе-
ціаліста. Підібрана найліпша східна музика.

Попередній продаж квитків щоденно з 12 до 2 і з 4 до 11 год.

А Н О Н С:
АВАНТУРИСТКА з МОНТЕ-КАРЛО